

Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

završni rad

KVART

Dora Kuzmić

preddiplomski studij slikarstva

akademska godina 2018./2019.

Ne obraćamo pažnju svakodnevno i svaki trenutak na prostor u kojem se nalazimo. Ni u kojem jedemo i pijemo, ležimo, čekamo, tuširamo se ni kroz koji idemo, žurimo, vozimo, raspravljamo, shvaćamo i td. Zanimljivo je i koliko puta možemo proći ista mjesta i istodobno znati i ne znati određene stvari vezane za taj prostor, temeljeno na onome što je nama nesvjesno izraženo kao zanimljivo, ili iz nekog drugog razloga vrijedno pamćenja. Na kraju neki prostori ostanu zapamćeni u jednom svjetlu dok drugi mijenjaju kompletan raspored, pravila i toplinu dok eksterijer ostaje isti. Cijeli jedan period vremena, točnije jedan semestar, usmjerila sam u promišljanje problematike odnosa pojedinca i prostora (i, neizbježno, vremena.)

U ovom tekstu ću pokušati taj tok misli staviti u nekakvu formaciju.

Počela se nametati svjesnost o vremenu u trenutku kad sam naglo napustila prostor u kojem sam boravila otkad sam svjesna sebe i svega oko sebe. Od tad je i samo vrijeme počelo drugačije 'mirisati', ponašati se i prestalo je imati neku zacrtanu fluidnost, promijenilo je svoj formalni oblik i počelo se izobličavati, izgubila se paralelnost. Nisam bila iznenađena, bilo je očekivano. Međutim, počelo je imati utjecaja na mene na sve više načina i u različitim životnim situacijama. Čas je precijenjeno, čas ga ima viška i tjera me da ga gubim i odbrojavam i na kraju jedno ne ide bez drugog, logično. Tako raspoređeno vrijeme utjecalo je na moje shvaćanje i percepciju prostora u kojem se nalazim i to do određenih detalja u tom prostoru. Uzet ću za prvi primjer stan u koji sam uselila; pun je dijelova koji me iz nekog razloga tjeraju da se osjećam tjeskobno ili strano, postoji luster koji nikad ne palim jer me takvo osvjetljenje čini anksioznom, postoje ladice koje ne volim otvarati, mjesta u stanu na kojima ne volim boraviti, stvari na stolu i po policama od tog razdoblja koje zanemarujem i ne volim gledati, dok je drugi dio istog tog prostora, koji sam kroz ovih par godina naučila zbog mnogo različitih trenutaka, događaja i ljudi gledati u drugačijem svjetlu, sad u ulozi nečeg što bi se moglo smatrati domom. Kako je moja prilagodba na novo općenito spor i mukotrpan proces, tako je i sav ostali i novi prostor koji me okruživao u tom periodu bio pod sivim svjetlom. Svjesna toga, ali nemoćna promijeniti situaciju u ikakvom kratkom roku, držala sam se rutinskih obilaženja istih mjesta ne želeći pritom 'upropastiti' ništa novo. Zagreb su za mene tad predstavljale tri ulice, stan i zgrada akademije. Ograničila sam se nastojeći si olakšati. Zbog takvog stanja su se pojavljivale određene psihosomatske bolesti, komunikacija s ljudima mi je prestala biti normalna svakodnevna stvar o kojoj ljudi ni ne razmišljaju sve dok ne shvate da nisu prozborili jednu riječ danima, primaran razlog zbog kojeg sam došla, a to je bavljenje nečim za što sam odlučila da je jedina stvar kojoj se želim posvetiti, je bio zanemarivan i nije mi pružao zadovoljstvo. Više vremena bilo je provedeno promatrajući i svjesno i nesvjesno prostor koji me okružuje i pitajući se kad i na koji način će mi taj prostor uopće postati nešto prisno. Vraćajući se periodično u rodni grad i okruženje nalazila sam više vremena za provoditi sama na određenim lokacijama koje su me smirivale i imale snagu uspokojiti. To su sve bile lokacije na kojima sam do tad pronašla ili pronalazila sreću u bilo kakvom obliku, sama ili s nekim i o kojima nisam tako razmišljala dok mi se nije dogodilo upravo suprotno. Tako su određeni otvoreni prostori počeli preuzimati ulogu zatvorenih (utočište, sigurnost, krov nad glavom). Tamo sam bježala svaki put kad bih osjetila potrebu i moglo bi se reći da sam razvila neku vrstu ovisnosti o tim prostorima, to jest u takvim trenucima slabosti i nemoći o djeliću mira kojeg sam si dopuštala u minimalnim količinama, tako da su i prostor i vrijeme zatvoreno u tom prostoru postali nešto dragocjeno.

Danas je situacija nešto drugačija, dapače, mnogo drugačija, i ta činjenica mi je dopustila da sagledam i razmišljam o tom periodu iz drugih perspektiva.

Zbog toga sam se odlučila na ciklus radova koji se povezuju određenom kronologijom prostora na kojima sam boravila i vlastitim unutarnjim stanjima, počevši od Splita pa do Zagreba. Za sada su gotove tri slike od sveukupno šest. Prostori na slikama su povezani vremenski, tj. prikazuju mjesta na kojima sam najviše boravila od najranije dobi do danas, pa je tako na prvoj slici prikaz mog kvarta koji uključuje moju zgradu i dvor ispred iste, te Tvrđavu Gripe, gdje sam provela većinu ranog djetinjstva, a na drugoj također moj kvart s prikazom osnovne škole koju sam pohađala, zgrade najbolje prijateljice, bakine zgrade, te Doma mladih, prvog mjesta na koje sam zalazila u malo kasnijoj dobi. Na preostale tri skice nalaze se centar grada, kuća od druge bake, srednja škola i stadion Poljud, a zadnja skica prikazuje Zagreb, i uključuje moj stan i zgradu akademije. Prva slika je puno 'čišća' od druge, figurativnija, direktno je rečeno ono što se htjelo poručiti, postoje detalji koji ukazuju na činjenicu da se radi o autoportretu, dok druga naginje na malo apstraktniju, ekspresivniju stranu, fokus se miče i širi u nekim drugim smjerovima. U startu je ideja bila napraviti sve slike po prototipu prve, međutim tijekom procesa sam se odlučila za malo raširenije i kompleksnije ideje potaknuta fraktalima, za koje smatram da grade sve što nas okružuje i mogu biti pronađeni svugdje, iako ih golim (triježnim) okom ne vidimo. To se odrazilo na način da se na drugoj slici primjećuje malo veća fragmentacija prostora iza figura, te bi iz slike u sliku gradirala k apstraktnijem i utjecala na odnos prostor – figure, gdje se jedno isprepliće s drugim. Također figure same po sebi više nemaju obilježja koja imaju na prvoj slici i ponašaju se drugačije: nisu odvojene od pozadine koliko su odvojene na prvoj slici i više se isprepliću prvo same sa sobom drugo s pozadinom, tj. prostorom.

Odlučila sam se za komplementarne boje jer me fasciniraju još od prve godine kad je o njima predavao profesor Marcel Bačić, spominjući procese koji se događaju u ljudskom oku kad ih obzerviramo.

